

Asociacija „Žmogaus teisių organizacijų koalicija“

2022 M. VEIKLOS ATASKAITA

2023 04 27

1. Asociacijos nariai

Asociaciją „Žmogaus teisių organizacijų koalicija“ (toliau – Asociacija, ŽTOK) įregistruota 2017 m. gruodžio mėn. 28 d. sudaro progresyvių, konstitucinius žmogaus teisių apsaugos standartus taikančių organizacijų koalicija, suburta 2011 m. Koalicijai priklauso:

1. Diversity Development Grop (DDG),
2. Lietuvos žydų (litvakų) bendruomenė (LŽB),
3. Lietuvos žmogaus teisių centras (LŽTC),
4. Lygių galimybių plėtros centras (LGPC),
5. Nacionalinė LGBT* teisių asociacija LGL, pirmininkavimo metai.
6. Psichikos sveikatos perspektyvos (PSP),
7. Romų visuomenės centras (RVC),
8. Tolerantiško Jaunimo Asociacija (TJA), co-pirmininkavimo metai.
9. Žmogaus teisių stebėjimo institutas (ŽTSI).

Asociacijos valdymo organai – Visuotinis narių susirinkimas ir kolegialus Asociacijos valdymo organas – Valdyba.

2. Įstaigos veiklos tikslai, pobūdis ir veiklos rezultatai per finansinius metus

Asociacija „Žmogaus teisių organizacijų koalicija“ (toliau – ŽTOK) yra savarankiška, savanoriška, pelno nesiekianti, nacionalinė skėtinė juridinių asmenų organizacija, vienijanti žmogaus teisių organizacijas. Pagrindinis Asociacijos tikslas yra koordinuojant savo narių veiklą įtvirtinti ir plėtoti žmogaus teises ir laisves, lygių galimybių ir nediskriminavimo principus Lietuvoje, visose gyvenimo srityse, taip pat puoselėti Asociacijos vertybes: žmogaus teises ir jų nedalomumą, nediskriminavimą ir skaidrumą.

Įstaigos veiklos tikslai pagal Įstatus yra tenkinti viešuosius interesus vykdant šią visuomenei naudingą veiklą:

- stebėti žmogaus teisių, lygių galimybių ir nediskriminavimo principo negalios, amžiaus, lyties, lytinės orientacijos, rasės, etninės priklausomybės, tautybės, religijos, tikėjimo, kalbos, kilmės, socialinės padėties, įsitikinimų ar pažiūrų, ir kitais pagrindais įgyvendinimą Lietuvoje;
- viešinti žmogaus teisių pažeidimus, atkreipti valstybės institucijų bei visuomenės dėmesį į socialiai pažeidžiamų asmenų teises ir galimus jų pažeidimo atvejus;
- siekti, kad valstybės institucijos prisiimtų atsakomybę už žmogaus teisių pažeidimus ir kiekvienas konkretus žmogaus teisių pažeidimas sulauktų teisėto vertinimo.

Įstaigos veiklos kryptys ir veiklos planai ateinantiems metams:

Veiklos kryptis	Numatomi darbai
Siekis, jog valstybės institucijos visapusiškai įsitrauktų užtikrinant žmogaus teisių įgyvendinimą	ŽTOK nariai dalyvaus įvairių valstybės institucijų darbo grupėse, reaguos į reikšmingus žmogaus teisių klausimus, rengs viešas pozicijas, kreipimuisi.
Visuomenės sąmoningumo žmogaus teisių srityje didinimas, informavimas	Dalyvaus rengiant šeštąjį Nacionalinį žmogaus teisių forumą.

apie žmogaus teisių problematiką ir visuomenės narių įtraukimas į sprendimų paiešką bei įgyvendinimą	
--	--

3. Įstaigos darbuotojai

Paskutinę ataskaitinio laikotarpio 2022 m. gruodžio 31 dieną darbuotojų organizacijoje nebuvo.

4. Įstaigos gautos lėšos ir jų šaltiniai per finansinius metus ir šių lėšų panaudojimas pagal išlaidų rūšis

	Gautos lėšos ir jų šaltiniai per 2022 metus	Suma, EUR	Išlaidų rūšys
5.	Aktyviųjų piliečių Fondas	33631.55	Projektas „Prioritetas gerovės valstybėje – žmogaus teisės“
6.	1.2 proc GPM	53.81	ŽTOK veiklai
7.	Nario mokestis	600	ŽTOK veiklai
	Viso:	34285.36	

5. Įstaigos įsigytas ir perleistas ilgalaikis turtas per finansinius metus

2022 metais neįsigijo jokio ilgalaikio turto.

2022 metais neperleido jokio ilgalaikio turto.

6. Įstaigos sąnaudos per finansinius metus, iš jų – išlaidos darbo užmokesčiui

	Sąnaudos	Suma, EUR
1.	Darbo užmokestis	19 453
2.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimas	0
3.	Komandiruočių, projekto dalyvių kelionių išlaidos	0
4.	Projektų vykdymo išlaidos	20 227
5.	Administracinės išlaidos	5 600
	Viso:	45 280

7. Įstaigos sąnaudos valdymo išlaidoms

	Sąnaudos	Suma, EUR
1.	Vadovų darbo užmokestis	0
2.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimas	0
	Viso:	0

8. Duomenys apie viešosios įstaigos vadovą, įstaigos išlaidos vadovo darbo užmokesčiui ir kitoms viešosios įstaigos vadovo išmokoms

Asociacijos „Žmogaus teisių organizacijų koalicija“ valdybos pirmininkei 2022 metais buvo išmokėta 0 EUR darbo užmokesčio, įskaitant visus mokesčius.

9. Įstaigos išlaidos kolegialių organų kiekvieno nario darbo užmokesčiui ir kitoms įstaigos kolegialių organų narių išmokoms

Tokių išmokų 2022 metais nebuvo.

10. Įstaigos išlaidos išmokoms su viešosios įstaigos dalininku susijusiems asmenims

Tokių išmokų 2022 metais nebuvo.

11. Įstaigos veikla, vykdyti projektai, įgyvendinant įstatuose nustatytus veiklos tikslus

2022 metais ŽTOK tęsė ir užbaigė projektą „Prioritetas gerovės valstybėje – žmogaus teisės“ (Nr. **K1-O2-IP-D-075**) įgyvendinimą. Projektas yra Aktyvių piliečių fondo, finansuojamo EEE finansinio mechanizmo lėšomis, dalis. Be to buvo vykdytos veiklos priskirtinos atskiroms iniciatyvoms, kurios įgyvendintos pasitelkiant atskirų koalicijos narių žmogiškuosius ir finansinius išteklius. Ataskaitiniais metais pagrindinės ŽTOK veiklos vykdytos atsižvelgiant į tokius tikslus, kaip visuomenės informavimas apie žmogaus teisių situaciją šalyje ir pastebėtus pažeidimus, taip pat valstybės institucijų skatinimas siekti žmogaus teisių įgyvendinimo bei prisiimti atsakomybę už žmogaus teisių pažeidimus.

Veiklos kryptis	Vykę darbai
Siekis, jog valstybės institucijos visapusiškai įsitrauktų užtikrinant žmogaus teisių įgyvendinimą	<p>ŽTOK nariai dalyvavo įvairių valstybės institucijų darbo grupėse:</p> <ul style="list-style-type: none">• ŽTOK buvo atstovaujama NVO taryboje• NVO koalicijoje• Vilniaus m. NVO taryboje <p>ŽTOK taip pat išreiškė poziciją skirtingais žmogaus teisių klausimais, inicijuojant ar prisidedant prie kreipimųsi į valstybės institucijas:</p> <ul style="list-style-type: none">• Koalicija kreipėsi į Seimo etikos ir procedūrų komisiją, prašydama įvertinti Seimo nario Lauryno Kasčiūno pasisakymą. Anot Koalicijos, L. Kasčiūnas viešai skatino diskriminaciją bei dehumanizavo migrantus. (https://ztok.lt/ztok_naujienos/zmogaus-teisiu-organizacijos-praso-ivertinti-l-kasciuno-pasisakyma/)• Koalicija kreipėsi į valstybės vadovus, ragindama nedelsiant uždrausti Rusijos agresijos Ukrainoje simboliką. Anot koalicijos, Rusijai aktyviai naudojant tariamą Ukrainos denacifikacijos naratyvą, su Holokaustu susiję paminklai ir simboliai tampa provokacijų taikniais Lietuvoje. (https://ztok.lt/ztok_naujienos/zmogaus-teisiu-organizaciju-koalicija-ragina-uzdrausti-rusijos-agresijos-simbolius-jie-naudojami-holokausto-paminklams-niekinti/)• Koalicija išreiškė palaikymą ES Tarybos pasiūlymui dėl Direktyvos dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu šeimoje. Koalicija taip pat pritarė pateiktam pasiūlymui taikyti smurto dėl lyties sąvoką nacionaliniuose

teisės aktuose. (https://ztok.lt/ztok_naujienos/koalicija-palaiko-direktyva-del-kovos-su-smurtu-pries-moteris-ir-smurtu-seimoje/)

- Koalicija į kreipėsi į Seimą, Vyriausybę, Generalinę prokuratūrą, Migracijos departamentą, Žurnalistų etikos inspektoriatą ir Signatarų klubą, ragindama tirti neapykantos atvejus bei atsiriboti nuo diskriminacinių praktikų. Kreipimasis išsiųstas reaguojant į Nepriklausomybės atkūrimo dieną (kovo 11 d.) Seime Signatarų klubo deleguotos buvusios Aukščiausiosios tarybos deputatės Ž. Šlyčytės žodžius, kuriais, koalicijos narių nuomone, kurstyta neapykanta, bei kitas neraminančias tendencijas viešojoje erdvėje.

(https://ztok.lt/ztok_naujienos/zmogaus-teisiu-organizaciju-koalicija-ragina-tirti-neapykantos-atvejus-atsiriboti-nuo-diskriminaciniu-praktiku/)

- Koalicija išreiškė palaikymą ES Tarybos pasiūlymui dėl Direktyvos dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu šeimoje. Koalicija taip pat pritarė pateiktam pasiūlymui taikyti smurto dėl lyties sąvoką nacionaliniuose teisės aktuose.

(https://ztok.lt/ztok_naujienos/koalicija-palaiko-direktyva-del-kovos-su-smurtu-pries-moteris-ir-smurtu-seimoje/)

- Koalicija išreiškė palaikymą Darbo kodekso pataisoms, kuriomis būtų draudžiamas smurtas ir priekabiavimas darbe, įskaitant psichologinį smurtą bei smurtą ir priekabiavimą dėl lyties. Siūlomi Darbo kodekso pakeitimai siekia iš dalies įgyvendinti Tarptautinės darbo organizacijos konvenciją dėl smurto ir priekabiavimo darbo srityje panaikinimo.

(https://ztok.lt/ztok_naujienos/zmogaus-teisiu-organizaciju-koalicija-palaiko-darbo-kodekso-pataisas-butu-draudziamas-smurtas-ir-priekabiavimas-del-lyties-darbe/)

- Koalicija išsiuntė pastabas siūlomoms Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo pataisoms, kuriuo Seimo Žmogaus teisių komitetas raginamas nepritarti „krizinio nėštumo“ sąvokos atsiradimui įstatyme.

(https://ztok.lt/ztok_naujienos/nauja-iniciatyva-seime-morales-ir-gedinimo-kursai-moterims/)

- Ukrainos Aukščiausiasis Radais ratifikavusi Stambulo konvenciją, Koalicija kartu su kitomis žmogaus teisių organizacijomis kreipėsi į Lietuvos valstybės vadovus, ragindamos ratifikuoti šią Konvenciją ir Lietuvoje. Kreipimąsi pasirašė Lietuvos moterų teisių įtvirtinimo asociacija, Lietuvos moterų lobistinė organizacija ir Žmogaus teisių organizacijų koalicija.

	<p>https://ztok.lt/ztok_naujienos/ragina-sekti-ukrainos-pavydziu-ir-ratifikuoti-stambulo-konvencija-trypciojame-jau-beveik-desimtmeti/)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koalicija išreiškė palaikymą Vyriausybės patvirtintiems ir Seime svarstytiems Užimtumo įstatymo pakeitimams ir Socialinių įmonių įstatymo pripažinimui netekusiu galios. Iki tol egzistavęs išskirtinis socialinių įmonių statusas buvo ydingas, nes esmingai ribojo žmonių su negalia galimybes pasirinkti darbo vietą, kūrė nelygias sąlygas priimti darbuotojus su negalia specialaus statuso neturintiems, atviroje darbo rinkoje veikiantiems darbdaviams. (https://ztok.lt/ztok_naujienos/ztok-palaiko-socialiniu-imoniu-reforma/) • ŽTOK Seimo nariams išsiuntė kreipimąsi, kuriuo beveik šimtas nevyriausybių organizacijų ragino imtis seksualinio smurto reguliavimo reformos. Žmogaus teisių srityje dirbančios organizacijos siūlė pripažinti, jog bet koks lytinis aktas be sutikimo yra seksualinė prievarta, atsisakyti seksualinių nusikaltimų skirstymo į išžaginimą ir seksualinį rievartavimą, skirti dėmesio kokybiškiems viktimologiniams tyrimams, kurie atskleistų esamą situaciją, smurto mastą ir padėtų kurti į pagalbą orientuotą sistemą. (https://ztok.lt/ztok_naujienos/neyriausybinės-organizacijos-ragina-seima-imitis-seksualinio-smurto-reformos/)
<p>Visuomenės sąmoningumo žmogaus teisių srityje didinimas, informavimas apie žmogaus teisių problematiką ir visuomenės narių įtraukimas į sprendimų paiešką bei įgyvendinimą</p>	<p>Darbas su žiniasklaida</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žmogaus teisių organizacijų koalicija išplatino pranešimą spaudai, kuriuo paragino suteikti aiškią narystės ES ir NATO perspektyvą Ukrainai. Anot Koalicijos, aktyvistai ir žmogaus teisių organizacijos Ukrainoje dirbo ypač svarbų darbą – tolimo šalį nuo Putino režimo ir diegė demokratijos standartus, taip Ukrainą artindami prie vakarietiško vertybių. Todėl aiški narstytes perspektyva vakarietiškoje organizacijose stiprintų žmonių viltį, kad šio karo aukos nėra beprasmsės. (https://ztok.lt/ztok_naujienos/zmogaus-teisiu-organizaciju-koalicija-aiski-narystes-es-ir-nato-perspektyva-ukrainai-butina-jau-dabar/) • ŽTOK surengė nuotolinę spaudos konferenciją, kurioje, remiantis tarptautiniais žmogaus teisių standartais ir JT VPPM šešėlinėje ataskaitoje Lietuvai pateiktomis rekomendacijomis, aptartas Seimo valdančiosios daugumos pasiūlytas partnerystės (civilinės sąjungos) įstatymo projektas. (https://fb.watch/i53wzApeZG) • ŽTOK sugeneravo apie 50 reagavimų į aktualias grėsmes ŽT standartams šalyje ar paruošiant pranešimą spaudai, ar pateikiant ekspertinę nuomonę nacionalinėje žiniasklaidoje. Tai didina visuomenės informuotumą apie ŽT, viešajame diskurse remiami tarptautiniai žmogaus teisių standartai. <p>Renginiai jaunimui</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • 2022 m. Koalicija surengė 15 renginių jaunimui ir pritraukė apie 1055 dalyvių. Juos Koalicijos nariai jaunimui prieinama kalba ir forma aptarė tarptautinius žmogaus teisių standartus migracijos, lyčių lygybės, romų. LGBTIQ+ teisių užtikrinimo srityse, neapykantos kurstymo ir neapykantos nusikaltimų prevencijos svarbą. Dalis Koalicijos renginių jaunimui buvo tarptautinių festivalių „Baltic Pride 2022“, „Nepatogus kinas 2022“ bei „Kaunas 2022“ programos dalimi. • Nacionalinis žmogaus teisių forumas <p>ŽTOK buvo vienu pagrindinių Nacionalinio žmogaus teisių forumo (toliau – Forumas) organizatorių.</p> <p>2022 metais NŽTF buvo skirtas paminėti LR Konstitucijos 30-mečiui.. Šių metų šūkis – Neprarasti žmogaus. Mūsų teisės krizių ir karo akivaizdoje.</p> <p>ŽTOK narių atstovai dalyvavo Forumo organizacinio komiteto veikloje bei aktyviai prisidėjo sudarant Forumo programą, kviečiant dalyvauti diskusijų pranešėjus, viešinant renginį, jo dalyvius, temas ir keliamą problematiką, taip pat užtikrino Forumo logistiką, pritraukė dalį lėšų ir techninį aptarnavimą. ŽTOK nariai dalyvavo, moderavo, ar kitaip prisidėjo organizuojant Forumo diskusijas.</p> <p>Forume iš viso vyko apie 20 diskusijų, kuriose dalyvavo 95 pranešėjai. Forume dalyvavo iš viso keli šimtai dalyvių. Be to, 4 diskusijos buvo transliuojamos ir lrt.lt. Forumas buvo nušviestas didžiausiuose šalies naujienų portaluose, taip pat tiesiogiai.</p> <p>Diskusijų įrašai pasiekiami Nacionalinio žmogaus teisių forumo Youtube kanale: https://www.youtube.com/channel/UChv1v4EiJS5rg5ZLMRGPMmQ/videos</p>
<p>Dalinimasis koalicijos narių ekspertize tarpusavyje.</p>	<p>Siekdami didinti koalicijos narių palaikymą, supratimą ir ekspertizę skirtingose žmogaus teisių srityse, Koalicijos nariai surengė 7 mokymus savo narių organizacijų darbuotojams ir savanoriams. Mokymų metu pristatytas žydų bei romų kultūrinis paveldas Lietuvoje, aptartos šiuolaikinės romofobijos ir antisemitizmo formos, Holokausto neigimas, susipažinta su pagrindinėmis psichikos sveikatos srities sąvokomis bei etišku šių sąvokų vartojimu, pristatyta neapykantos kalbos ir kurstymo problematika, translyčių asmenų patiriama diskriminacija, Koalicijos narių įdirbis, vykdant strateginį bylinėjimąsi ir vykdant aktyvizmą skaitmeninės priemonės “Rainbow Challenge” pagalba.</p>

Valdybos pirmininkė

Simona Padegimaitė